

UZASADNIENIE

D. G. (1) w pozwie z dnia 9 września 2014r., skierowanym przeciwko (...) S.A. w W., wniósł o zasądzenie:

- kwoty 300.000 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 22 listopada 2013r. z tytułu zadośćuczynienia za krzywdę,
- kwoty 23.125 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 22 listopada 2013r. z tytułu skapitalizowanej renty na zwiększone potrzeby, obejmującej koszty opieki osób trzecich,
- kwoty 1.578,61 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 23 stycznia 2014r. z tytułu kosztów leczenia,
- kwoty 4.676,32 zł z ustawowymi odsetkami jw. z tytułu kosztów dojazdów,
- kwoty po 1.450 zł miesięcznie, płatnej począwszy od października 2014r. do dnia 10. każdego miesiąca z ustawowymi odsetkami na wypadek zwłoki w płatności którejkolwiek raty,
- kosztów procesu według norm przepisanych.

Powód podniósł, że dochodzi naprawienia krzywdy oraz szkody majątkowej, związanych ze skutkami wypadku komunikacyjnego z dnia 12 czerwca 2011r., którego sprawca objęty był ochroną ubezpieczeniową z tytułu OC w pozwanym Towarzystwie. Pozwany uznał zasadę swojej odpowiedzialności i wypłacił powodowi kwotę 100.000 zł tytułem zadośćuczynienia, kwotę 13.875 zł tytułem kosztów opieki oraz kwotę 47,02 zł tytułem kosztów opieki. Wypłacona kwota zadośćuczynienia jest rażąco niska. Rażąco zaniżone jest również wypłacone odszkodowanie. Poza tym, doznane wskutek wypadku obrażenia ciała i trwałe rozstrój zdrowia generują po stronie powoda zwiększone potrzeby, obejmujące koszty opieki oraz leków.

(pozew k. 2 – 7)

Postanowieniem z dnia 28 października 2014r. Sąd zwolnił powoda od kosztów sądowych ponad kwotę 3.000 zł.

(postanowienie k. 164 – 168)

Odpis pozwu został doręczony pozwanemu w dniu 21 stycznia 2015r.

(potwierdzenie odbioru k. 195)

Pozwany wniósł o oddalenie powództwa oraz zasądzenie od powoda kosztów procesu według norm przepisanych.

Pozwany zakwestionował wysokość dochodzonych roszczeń. W zakresie zadośćuczynienia podniósł, że brak jest możliwości weryfikacji należnego świadczenia w tym zakresie. Co do kosztów dojazdów rodziny do szpitala oraz na konsultacje, podniósł, że koszty te nie pozostają w związku ze zdarzeniem oraz że nie zostały udowodnione. Zakwestionował także zasadność kwot z tytułu zakupu specjalnego obuwia oraz kul, gdyż wszelkie zakupy refundowane są przez NFZ. Co do renty, pozwany podniósł, że powód nie wykazał, że konsekwencje wypadku powodują konieczność ponoszenia do końca życia wydatków związanych ze szkodą wywołaną wypadkiem.

(odpowiedź na pozew k. 196 -199)

Powód w piśmie procesowym nadanym w dniu 3 listopada 2015r. rozszerzył powództwo w zakresie skapitalizowanej renty na zwiększone potrzeby, obejmującej koszty opieki i wniósł o zasądzenie z tego tytułu kwoty 64.125 zł z ustawowymi odsetkami:

- od kwoty 23.125 zł od dnia 22 listopada 2013r.,

- od kwoty 41.000 zł od dnia rozszerzenia powództwa.

(pismo procesowe k. 263 – 265, koperta z datą nadania k. 266)

Pismo z rozszerzeniem powództwa zostało doręczone pozwanemu w dniu 18 listopada 2015r. (potwierdzenie odbioru k. 299)

Powód przed zamknięciem rozprawy poparł powództwo, zaś pozwany wniósł o oddalenie powództwa w całości.

(e-protokół, czas nagrania 00.20.27 – 00.28.35, k. 403)

Sąd Okręgowy ustalił, co następuje:

Powód w dniu 12 czerwca 2011r. uczestniczył w wypadku drogowym, którego sprawca miał zawartą umowę obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej z pozwanym Towarzystwem. W chwili wypadku powód miał 33 lata.

(okoliczności niesporne)

W wyniku wypadku, powód doznał licznych obrażeń:

- urazu głowy z obrzękiem mózgu,
- złamania żeber po stronie lewej,
- stłuczenia płuca lewego,
- odmy w szczycie płuca lewego,
- pęknięcia śledziony,
- złamania wieloodłamowe nasady bliższej kości piszczelowej prawej,
- złamania nasady dalszej kości piszczelowej lewej,
- wieloodłamowego złamania kości piętowej lewej,
- wieloodłamowego złamania otwartego rzepki lewej,
- ran szarpanych powierzchni przedniej uda lewego,
- stłuczenia tętnicy podkolanowej prawej z niedokrwieniem kończyny,
- uszkodzenia nerwu strzałkowego wspólnego prawego.

Powód przebywał w szpitalu od dnia 12 czerwca 2011r. do dnia 23 sierpnia 2011r. oraz w dniach 18 – 19 października 2011r. Następnie był hospitalizowany od dnia 30 sierpnia 2011r. do dnia 28 września 2011r., od dnia 5 lipca 2012r. do dnia 7 sierpnia 2012r. oraz od dnia 3 stycznia 2013r. do dnia 30 stycznia 2013r. W okresie od dnia 27 września 2012r. do dnia 20 października 2012r. przebywał na rehabilitacji leczniczej. Powód poddany został kilku zabiegom operacyjnym. Rozmiar cierpień fizycznych powoda był ogromny. Nadal odczuwa dolegliwości bólowe kończyn po przebytych złamaniach. Porusza się przy pomocy dwóch kul, chód niesprawny, przy chodzeniu prawie nie zgina kolan, używa buty ortopedyczne usztywniające stawy skokowe, kończyna dolna prawa skrócona około 2 cm.

Z punktu widzenia ortopedii, powód doznał trwałego uszczerbku na zdrowiu w wysokości 70 %, w tym mieści się uszkodzenie nerwu strzałkowego. Blizny przerośnięte uda lewego powodujące parestezje oraz dolegliwości bólowe tej okolicy skutkują 5 % trwałym uszczerbkiem na zdrowiu.

Powód ma orzeczony znaczny stopień niepełnosprawności, po wypadku prawie przez półtora roku był osobą leżącą. Dopiero po tym czasie rozpoczął naukę chodzenia. Może chodzić tylko o dwóch kulach. Odczuwa nadal bóle obu kolan, lewego stawu skokowego oraz bóle biodra prawego. Okresowo ma napady duszności z bólami w klatce piersiowej. Cierpi na bóle głowy, koszmary senne, lęk przed jazdą samochodem, ma zaburzenia czucia na prawej kończynie dolnej.

Powód wymagał i wymaga pomocy osób trzecich. Przez okres półtora roku po wypadku był osobą leżącą i w tym okresie wymagał opieki przez okres 10 godzin dziennie. Upośledzenie sprawności chodu powoduje koniecznością opieki po tym okresie w wymiarze 4 godzin dziennie, która związana jest z pomocą w czynnościach fizjologicznych, sprzątaniu, zakupach, przygotowywaniu posiłków.

Powód wymaga stosowania leków przeciwbólowych oraz osłonowych, których miesięczny koszt wynosi ok. 60 zł. Rokowania są niepomysłne. Powód wymaga intensywnej rehabilitacji.

(opinia biegłego lekarza ortopedy M. S. k. 242 – 249,

orzeczenie o niepełnosprawności k.55)

Z punktu widzenia neurologii, powód doznał na skutek wypadku porażenia nerwu strzałkowego prawego, ocenionego już przez biegłego lekarza ortopedę na takim samym poziomie (20 %) oraz zaburzeń adaptacyjnych o typie utrwalonych nerwic, skutkujących długotrwałym uszczerbkiem na zdrowiu w wysokości 8 %. Rozmiar cierpień fizycznych powoda był i jest nadal niewyobrażalny. Rokowania są niepewne. Faktury za leki i sprzęt rehabilitacyjny przedstawione przez powoda są uzasadnione.

(opinia biegłego lekarza neurologa P. R. k. 267 – 275)

Z punktu widzenia chirurgii ogólnej oraz naczyniowej, powód doznał na skutek wypadku: - złamania 4 lewych żeber (10 % trwałego uszczerbku na zdrowiu),

- utraty śledziony (15 % trwałego uszczerbku na zdrowiu),

- uszkodzenia płuc i opłucnej z ostrą niewydolnością oddechową (20 % długotrwałego uszczerbku na zdrowiu),

- uszkodzenia prawej tętnicy podkolanowej skutkującej ostrym niedokrwieniem prawej kończyny dolnej i uszkodzeniem prawej żyły udowej, wymagającym operacji naprawczej (20 % trwałego uszczerbku na zdrowiu).

Rokowanie co do stałości wyniku operacji naczyniowej jest niepewne.

(opinia biegłego lekarza chirurga ogólnego i naczyniowego

M. G. k. 318 – 321)

Z punktu widzenia pulmonologii, powód doznał na skutek wypadku złamania żeber oraz stłuczenia płuc, ocenionych analogicznie przez biegłego lekarza z zakresu chirurgii ogólnej i naczyniowej. Cierpienia psychiczne i fizyczne powoda były bardzo znacznego stopnia i wynikają one z ostrej niewydolności oddechowej i konieczności utrzymywania oddechu przy pomocy aparatury medycznej przez 14 dni, wielodniowego czynnego drenażu lewej jamy opłucnowej w celu ewakuacji krwiaka i rozprężenia lewego płuca oraz bólu rusztowania kostnego klatki piersiowej w wyniku mnogiego złamania żeber.

(opinia biegłego lekarza pulmonologa J. G. k. 342 – 346)

Z punktu widzenia psychiatrii, powód na skutek wypadku ma objawy encefalopatii ze zmianami charakterologicznymi, skutkujące 50 % długotrwałym uszczerbku na zdrowiu. Rozmiar cierpienia psychicznego powoda był i jest duży. Powód znajduje się w obniżonym nastroju, napęd obniżony, spadek aktywności celowej, ma zaburzenia snu, nasilone koszmary senne związane treścią z wypadkiem, uczucie osłabienia pamięci świeżej i koncentracji, spadek łaknienia, obniżoną samoocenę, ma uczucie bycia ciężarem dla bliskich, narastającej bezradności oraz nasilony lęk przed uczestnictwem w ruchu drogowym.

(opinia biegłego lekarza psychiatra E. W. k. 369 – 371)

Powód przed wypadkiem był zdrowy. Pracował, był aktywny fizycznie. W czasie kilkumiesięcznej hospitalizacji po wypadku powoda w szpitalach odwiedzała matka oraz siostra. Dojeżdżały samochodem do szpitali w Ł. z miejscowości oddalonej od Ł. około 40 km. Odwiedzały powoda codziennie, a czasami dwa razy dziennie. Powód mieszka na wsi, ubikacja znajduje się na podwórku. Gospodarstwo domowe prowadzi z matką, która gotuje mu posiłki, pomaga synowi w drodze do ubikacji, pomaga przy myciu, pierze, pomaga przy ubieraniu oraz zakładaniu obuwia ortopedycznego. Powód używa obuwia ortopedycznego – jedną parę na sezon letni, a drugą parę na sezon zimowy. Koszt jednej pary takiego obuwia wynosi około 900 zł, do jednej pary obuwia powód dostaje dofinansowanie z NFZ na wysokości 250 zł rocznie.

Przed wypadkiem powód jeździł na rowerze, grał w piłkę nożną, jeździł na wycieczki, miał grono znajomych, z którymi spędzał wolny czas. Po pracy pomagał matce w gospodarstwie rolnym. Miał dziewczynę, z którą planował założyć rodzinę. Po wypadku powoda opuścili znajomi oraz partnerka, z którą ma półroczne dziecko. Powód spędza obecnie czas w domu, ogląda TV, czyta książki. Ma poczucie bezradności, jest załamany. Utrzymuje się z renty z ZUS o wysokości około 911 zł netto.

(zeznania świadków: D. G. (2), e-protokół (...).07.55 – 00.20.03, k. 216 – 217,

B. K., e-protokół (...).20.03 – 00.37.42, k. 217 – 218,

zeznania powoda, e-protokół (...).03.51 00.20.27, k. 402 – 403)

Powód zgłosił pozwanemu szkodę w piśmie z dnia 15 października 2013r., które wpłynęło do pozwanego w dniu 22 października 2013r. W piśmie tym powód wniósł o przyznanie zadośćuczynienia za krzywdę w wysokości 200.000 zł oraz kosztów opieki w wysokości 72.870 zł.

(zgłoszenie szkody k. 155 – 157, pismo pozwanego z potwierdzeniem daty wpływu

zgłoszenia szkody k. 154)

Powód w piśmie z dnia 16 grudnia 2013r., doręczonym pozwanemu w dniu 18 grudnia 2013r., wniósł dodatkowo o przyznanie kosztów dojazdów wysokości 8.882,88 zł oraz kosztów leczenia w wysokości 481,95 zł.

(pismo k. 135, prezentata wpływu na piśmie w aktach szkody – płyta CD k. 207)

Powód w piśmie z dnia 9 kwietnia 2014r., wniósł nadto o przyznanie przez pozwanego kosztów leczenia w wysokości 165,95 zł oraz comiesięcznej renty na zwiększone potrzeby wysokości 1.450 zł.

(pismo k. 115 – 116)

Pozwany w toku likwidacji szkody wypłacił pozwanemu kwotę 100.000 zł z tytułu zadośćuczynienia za krzywdę, kwotę 13.875 zł z tytułu kosztów opieki oraz kwotę 47,02 zł z tytułu kosztów leczenia. (okoliczności niesporne)

Powód poniósł koszty leczenia związane z obrażeniami odniesionym i wypadku wysokości 1.406 zł, po potrąceniu dofinansowania z NFZ do jednej pary obuwia ortopedycznego (300 zł). (faktury k. 32 – 44)

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Powództwo okazało się uzasadnione w przeważającej części.

Zasada odpowiedzialności pozwanego wynika z art. 822 KC w związku z art. 436 KC i nie była kwestionowana, zatem istota rozstrzygnięcia sprowadzała się do oceny wysokości zgłoszonych roszczeń.

Należność z tytułu zadośćuczynienia za krzywdę (art. 445 § 1 KC) winna być w takim stopniu „odpowiednia”, aby poszkodowany za jej pomocą mógł zatrzeć lub co najmniej złagodzić odczucie krzywdy i odzyskać równowagę psychiczną (por. uchwałę SN z dnia 8 grudnia 1973r., III CZP 37/73, OSNCP 1974/9/145) a priorytetową funkcją tej instytucji jest funkcja kompensacyjna (por. m.in. wyrok SN z dnia 10 marca 2005r., IV CSK 80/05, OSNC 2006/10/175).

Zadośćuczynienie winno mieć charakter całościowy i obejmować wszystkie cierpienia fizyczne i psychiczne, zarówno już doznane, jak i te, które zapewne wystąpią w przyszłości, a więc prognozy na przyszłość (por. wyrok SN z dnia 3 lutego 2000r., I CKN 969/98, Lex nr 50824).

Podkreślić trzeba, że mierzenie krzywdy wyłącznie stopniem uszczerbku na zdrowiu stanowiłoby niedopuszczalne uproszczenie, niezajdujące oparcia w treści art. 445 § 1 KC (np. wyrok SN z dnia 9 listopada 2007r., V CSK 245/07, OSNC-ZD 2008, nr 4, poz. 95, wyrok SN z dnia 28 czerwca 2005r., I CK 7/05, Lex nr 153254).

W orzecznictwie powszechnie przyjmuje się, że ocena rozmiaru krzywdy wymaga uwzględnienia nasilenia cierpień, długotrwałości choroby, rozmiaru kalectwa, trwałości następstw zdarzenia oraz konsekwencji uszczerbku na zdrowiu w dziedzinie życia osobistego i społecznego (por. m.in. wyrok SN z dnia 10 czerwca 1999r., w sprawie II UKN 681/98, OSNP 2000, nr 16, poz. 626).

Powód doznał aż 198 % uszczerbku na zdrowiu, przy czym w przeważającej części uszczerbek ten ma charakter stały, a dotknął człowieka młodego, który doznał i doznaje ogromnego bólu, z człowieka pełnosprawnego stał się inwalidą o znacznym stopniu kalectwa, osobą zdaną na pomoc osób trzecich, a rokowania są niepomyślne i powód nie ma szans na wyzdrowienie.

Uwzględniając powyższe okoliczności oraz dyrektywy orzekania w sprawach o zadośćuczynienie, Sąd uznał, że zadośćuczynienie adekwatne do rozmiaru krzywdy powoda wynosi 400.000 zł i pomniejszając tę kwotę o zadośćuczynienie już wypłacone, zasądzono na rzecz powoda dopłatę zadośćuczynienia w wysokości 300.000 zł.

Kwota zadośćuczynienia nie może stanowić sumy symbolicznej, musi bowiem przedstawiać realną wartość (por. m.in. wyrok SA w Łodzi z dnia 7 września 2012r., I ACa 640/12) i dyrektywę tę realizuje zadośćuczynienie w wysokości 400.000 zł.

O odsetkach od zasądzonego zadośćuczynienia orzeczono na podstawie art. 481 KC w związku z art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym oraz Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz.U. Nr 124, poz. 1152 ze zm.), zgodnie z którym zakład ubezpieczeń wypłaca odszkodowanie w terminie 30 dni, licząc od dnia złożenia przez poszkodowanego zawiadomienia o szkodzie.

Skoro pozwany otrzymał zawiadomienie o szkodzie w dniu 22 października 2013r., to termin ten upłynął w dniu 21 listopada 2013r. i odsetki od kwoty 100.000 zł zasądzono od dnia następnego (powód w postępowaniu likwidacyjnym zgłosił żądanie zadośćuczynienia w wysokości 200.000 zł, a 100.000 zł pozwany wypłacił powodowi, co oznacza że pozwany popadł w opóźnienie z zapłatą pozostałej kwoty 100.000 zł).

Odsetki od pozostałej części zadośćuczynienia, tj. od kwoty 200.000 zł zasądzono w tej sytuacji od dnia następnego po doręczeniu pozwanemu odpisu pozwu, tj. od dnia 22 stycznia 2015r. Żądanie zasądzenia odsetek od daty wcześniejszej, jako przedwczesne, Sąd oddalił.

Zgodnie z art. 444 § 1 KC, w razie uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia, naprawienie szkody obejmuje wszelkie wyniki z tego powodu koszty, a więc m.in. koszty leczenia oraz wydatki związane z przejazdami osób bliskich w celu odwiedzin chorego w szpitalu (por. Gerard Bieniek „Odpowiedzialność cywilna za wypadki drogowe”, Warszawa 2011, s. 236).

Powód dochodził z tego tytułu kosztów leczenia oraz kosztów związanych z odwiedzinami powoda w szpitalu przez członków rodziny.

Z dokonanych ustaleń wynika, że powód poniósł koszty leczenia w wysokości 1.406 zł i uwzględniając wypłaconą powodowi z tego tytułu kwotę 47,02 zł, zasądzone dopłatę w wysokości 1.359 zł oraz kwotę 3.000 zł tytułem kosztów odwiedzin powoda w szpitalu przez osoby bliskie. Tę ostatnią kwotę zasądzone z zastosowaniem art. 322 KPC, uznając że kwota żądana przez powoda jest zawyżona. Żądanie zasądzenia odszkodowania ponad zasądzoną kwotę 4.359 zł, jako nieudowodnione, Sąd oddalił.

Odsetki od kwoty 3.000 zł zasądzone zgodnie z żądaniem, tj. od dnia 23 stycznia 2014r. – roszczenie w zakresie zwrotu kosztów dojazdów (odwiedzin powoda) zgłoszone w piśmie z dnia 16 grudnia 2013r., zaś odsetki od kwoty 1.359 zł zasądzone od dnia następnego po doręczeniu pozwanemu odpisu pozwu, a żądanie zasądzenia odsetek od daty wcześniejszej jako bezzasadne Sąd oddalił.

Zgodnie z art. 444 § 2 KC, jeżeli poszkodowany utracił całkowicie lub częściowo zdolność do pracy, albo zwiększyły się jego potrzeby lub zmniejszyły widoki powodzenia na przyszłość, może on żądać od zobowiązanego do naprawienia szkody odpowiedniej renty.

Powód dochodzi renty na zwiększone potrzeby, a z dokonanych ustaleń wynika, że owe potrzeby obejmują koszty opieki nad powodem przez osoby trzecie z powodu jego niepełnosprawności.

Z obiektywnego dowodu w postaci opinii biegłego lekarza ortopedy wynika, że powód wymagał opieki przez okres półtora roku po wypadku w wymiarze 10 godzin dziennie, a po tym okresie wymagał i wymaga nadal opieki w wymiarze 4 godziny dziennie.

Powód określił koszt opieki na 10 zł za godzinę opieki i w ocenie Sądu nie jest to kwota wygórowana i jest powszechnie stosowana przez sądy powszechne w analogicznych sprawach odszkodowawczych.

Powód żądał skapitalizowaną renty na zwiększone potrzeby związane z kosztami opieki za okres od chwili wypadku do końca sierpnia 2014r., co obejmuje okres 18 miesięcy po 10 godzin opieki dziennie oraz okres 20 miesięcy po 4 godziny opieki dziennie, co daje w sumie kwotę 78.000 zł, którą należało pomniejszyć o kwotę wypłaconą przez pozwanego powodowi z tytułu kosztów opieki (13.875 zł), w związku z czym zasądzone na rzecz powoda kwotę 64.125 zł, tj. zgodną z żądaniem.

Odsetki od kwoty 41.000 zł zasądzone od dnia następnego po doręczeniu pozwanemu odpisu pisma z rozszerzeniem powództwa, a od kwoty 23.125 zł od dnia następnego po upływie 30-dniowego terminu od wpływu zgłoszenia szkody.

Powód żądał renty na zwiększone potrzeby płatnej na przyszłość, podając że obejmuje ona koszty opieki oraz leczenia.

Miesięczne koszty opieki (po 4 godziny dziennie) wynoszą 1.200 zł (4 godziny x 10 zł x 30 dni), koszty leczenia 60 zł (leki przeciwbólowe + osłonowe) oraz 54 zł – koszty obuwia ortopedycznego, co daje w sumie kwotę 1.314 zł, którą Sąd zasądził tytułem renty na zwiększone potrzeby, począwszy od października 2014r.

Żądanie zasądzenia renty ponad kwotę 1.314 zł, jako nieudowodnione, Sąd oddalił.

Powód wygrał sprawę w 99 %, zatem zasądzone na jego rzecz zgodnie z art. 98 § KPC zwrot poniesionych kosztów procesu obejmujących uiszczoną opłatę od pozwu (3.000 zł) oraz koszty zastępstwa procesowego (7.217 zł).

Nieuiszczonymi kosztami sądowymi, obejmującymi niepokrytą opłatę od roszczeń powoda (16.390 zł) oraz należności świadków i wynagrodzenie biegłych (7.184,68 zł), obciążono w 99 % pozwanego (art. 113 ust. 1 u.k.s.c.).

Na podstawie art. 84 ust. 1 u.k.s.c. nakazano zwrócić pozwanemu niewykorzystane zaliczki na wynagrodzenie biegłych.

Z/

Doręczyć odpisy wyroku z uzasadnieniem pełnomocnikom stron.